

ВІДГУК

рецензента кандидата юридичних наук, доцента Шевченка Сергія Івановича на дисертаційне дослідження Алієвої Карини Мамедівни «Підстави та принципи криміналізації неповаги до працівника правоохоронного органу», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з права

Актуальність теми. Актуальність роботи відповідає спеціальності наукового пошуку. Україна перебуває на шляху розбудови демократичної держави та формування правових засад громадянського суспільства. Правова система будь-якої держави закріплює життєво важливі для всього суспільства вимоги, у тому числі, щодо протидії кримінальним правопорушенням проти тих осіб, які уповноважені на виконання функцій держави. Не забуваємо, що особливій актуальності темі надає визвольна війна від російських агресорів, в ході якої правоохоронні органи України протидіють як внутрішнім, так й зовнішнім загрозам.

На початку своєї роботи К.М. Алієва стверджує: «Україна знаходиться на шляху до становлення її як правової європейської держави. Характерною рисою будь-якої правової держави є верховенство закону в усіх сферах життя суспільства. При цьому верховенство закону неодмінно пов'язане з ефективною діяльністю правоохоронних органів. Враховуючи, що в умовах сьогодення довіра суспільства до правоохоронних органів України потребує цілеспрямованого зміцнення, з метою її відновлення в Україні розпочата реформа цих органів, зокрема, створені такі правоохоронні органи як Національна поліція України, Державне бюро розслідувань, Національне антикорупційне бюро України. Така реформа потребує проведення не тільки суттєвих змін всередині цих органів, а й забезпечення ефективного захисту їх діяльності, зокрема, кримінально-правовими засобами. Стаття 189-1 КК України 1960 р. передбачала відповідальність за образу працівника правоохоронного органу у зв'язку з виконанням ним службових обов'язків, а також члена громадського формування з охорони громадського порядку або військовослужбовця у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з охороною громадського порядку, що каралось позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом у розмірі від п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Проте чинний КК України не містить не тільки норм, які б передбачали відповідальність за неповагу до працівника правоохоронного органу, а й загальних норм про посягання на честь і гідність будь-якої особи. В умовах воєнного стану Верховна Рада України звернула увагу на необхідність криміналізації посягань на честь і гідність військовослужбовців та 03 березня

2022 р. доповнила КК України статтею 435-1 «Образа честі і гідності військовослужбовця, погроза військовослужбовцю», якою передбачила кримінальну відповідальність, зокрема, за образу честі і гідності військовослужбовця, який здійснює заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії рф».

Наукова новизна положень, які виносяться на захист. У дисертації вперше в Україні на комплексному монографічному рівні досліджено підстави та принципи криміналізації неповаги до працівника правоохоронного органу. Найбільш важливими положеннями та висновками наукової новизни проведеного дослідження є такі:

вперше:

- обґрунтовано необхідність встановлення кримінальної відповідальності за образу працівника правоохоронного органу, який здійснює заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації;

- обґрунтовано, що однією з підстав криміналізації неповаги до працівника правоохоронного органу є лише такі прояви цієї неповаги, які супроводжуються вчиненням інших кримінальних правопорушень, зокрема, опором такому працівникові чи погрозою щодо нього вбивством, насильством або знищенням чи пошкодженням майна у зв'язку з виконанням службових обов'язків;

- запропоновано доповнення КК України статтею 342-1 «Неповага до працівника правоохоронного органу» та її власну редакцію;

удосконалено:

- обґрунтування доцільності встановлення кримінальної відповідальності за неповагу до працівника правоохоронного органу у розділі XV «Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів» КК України;

- класифікацію видів неповаги до працівника правоохоронного органу;

дістало подальший розвиток:

- питання доцільності встановлення та розмежування адміністративної та кримінальної відповідальності за прояви неповаги до працівника правоохоронного органу залежно від спричинених суспільно небезпечних наслідків або інших обтяжуючих такі діяння обставин;

- визначення честі працівника правоохоронного органу як об'єкту кримінально-правової охорони, під якою пропонується розуміти позитивне сприйняття конкретного працівника правоохоронного органу сторонніми особами, яке базується на дотриманні таким працівником як загальноприйнятих правових та моральних норм у колективі/суспільстві, так і норм, що стосуються виконання ним своїх службових обов'язків;

- визначення гідності працівника правоохоронного органу як об'єкту кримінально-правової охорони, під якою пропонується розуміти внутрішнє сприйняття працівником правоохоронного органу себе як унікальної

особистості, яка дотримується як загальноприйнятих правових та моральних норм у колективі/суспільстві, так і норм, що стосуються виконання ним своїх службових обов'язків.

Практичне значення одержаних результатів. полягає в тому, що сформульовані пропозиції, практичні рекомендації та висновки можуть використовуватись у таких сферах діяльності:

– *правотворчості* – для удосконалення кримінального законодавства у сфері охорони авторитету органів державної влади, честі і гідності працівників правоохоронних органів та інших осіб;

– *правозастосовній діяльності* – для удосконалення діяльності правоохоронних та судових органів України;

– *науково-дослідній роботі* – для теоретичних розробок, пов'язаних з кваліфікацією кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, а також при проведенні досліджень з кримінального права, кримінології у цій сфері;

– *навчальному процесі* – для здобувачів вищої освіти під час викладання курсу Особливої частини кримінального права, підготовці методичного забезпечення з навчальної дисципліни «Кримінальне право».

Апробація результатів дослідження. Авторкою проведена належна апробація результатів дослідження. Так, основні положення дисертаційного дослідження знайшли своє відображення у 7 наукових публікаціях, з яких: три – у вітчизняних фахових виданнях, чотири – у тезах доповідей на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних заходах.

Структурно дисертація складається зі вступу, двох розділів, що містять сім підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Послідовність, взаємозв'язок розділів та підрозділів дисертації відповідають визначеним завданням, спрямовані на реалізацію визначеної авторкою мети дослідження. Безпосередньо зміст розділів (підрозділів) дисертації доповнюють один одного, містять результати аналізу стану наукових теоретичних досліджень, міжнародно-правових аспектів, проблем чинного кримінального законодавства, спрямовані на обґрунтування найважливіших, як на думку авторки, проблем.

Відповідність дисертації встановленим вимогам. За змістом дисертаційна робота Алієвої Карини Мамедівни на тему: «Підстави та принципи криміналізації неповаги до працівника правоохоронного органу», представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії повністю відповідає спеціальності 081 «Право» (08 – Право).

Дискусійні положення та зауваження щодо дисертації.

1. Технічне зауваження – авторці варто оформити акти впровадження в освітній процес та наукову діяльність Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.

2. У вступі та тексті дисертації авторка веде мову про те, що характерною рисою будь-якої правової держави є верховенство закону в усіх сферах життя суспільства, тоді як з 2017 року, згідно з Конституцією України, слід вести мову про принцип верховенства права.

3. *Об'єкт дослідження* є суспільні відносини у сфері охорони авторитету органів державної влади, тоді як більш правильно варто вказати на суспільні відносини у сфері кримінально-правової охорони авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та журналістів.

На підставі викладеного можна зробити **висновок**, що дисертаційне дослідження Алієвої Карини Мамедівни на тему: «Підстави та принципи криміналізації неповаги до працівника правоохоронного органу» є завершеною працею, містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачкою досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для науки кримінального права, відповідає вимогам спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її авторка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

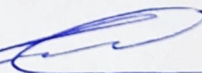
**Завідувач наукової лабораторії
соціологічних та кримінально-правових
досліджень ННІ заочного навчання
та підвищення кваліфікації
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент**

Сергій ШЕВЧЕНКО

Підпис Шевченка С.І. засвідчую:

**Перший проректор
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор
Заслужений діяч науки і техніки України**

Олександр ЮШІН